

Uppföljning av gräsmarksflora, Västra Götalands län, LIFE RestoRED, LIFE19/NAT/SE/000172

Författare	Lars Sjögren, Länsstyrelsen Västra Götaland
Datum	2023-01-10
Diarienummer	512-1435-2024
Projekt	

Sammanfattning

Under sommaren 2021 gjordes en inledande uppföljning av floran i ett område på Syd-Koster som ska restaureras inom projektet LIFE RestoRED. Vid inventeringen eftersöktes arter som är typiska för hävdade gräsmarker samt arter som indikerar negativ påverkan. Det inventerade området utgjordes vid uppföljningen av tallskog på sandig mark. Fältskiktet var kraftigt beskuggat och antalet arter som är typiska för hävdade gräsmarker var inte oväntat mycket lågt. Även antalet negativa arter var lågt.

Målsättningen är att området efter restaureringen ska utvecklas till silikatgräsmark (6270) med inslag av kalkgräsmark (6210) där marken innehåller skalgrus. Den enda noterade art som är typisk för något av dessa habitat var gullviva som förekom i en av provytorna. Ytterligare fem arter som är karaktäristiska för hävdade gräsmarker noterades i fem av provytorna (blodrot, grönvit nattviol, gökärt, slankstarr, sydvårbrodd). Tre negativa arter (hundäxing, ogräsmaskros, älggräs) hittades i totalt sex provytor.

Avsikten är att denna inledande inventering ska upprepas när restaureringen genomförts och området hävdats med bete under några år.

Figur 1 Översiktskarta över uppföljningsytans läge.

Tabell 1 Redovisning av vilka Natura 2000 områden som ingått, dess SE kod samt naturtypen.

Natura 2000 område	SE kod	Naturtyp
Koster	SE0520133	6210/6270

Metod

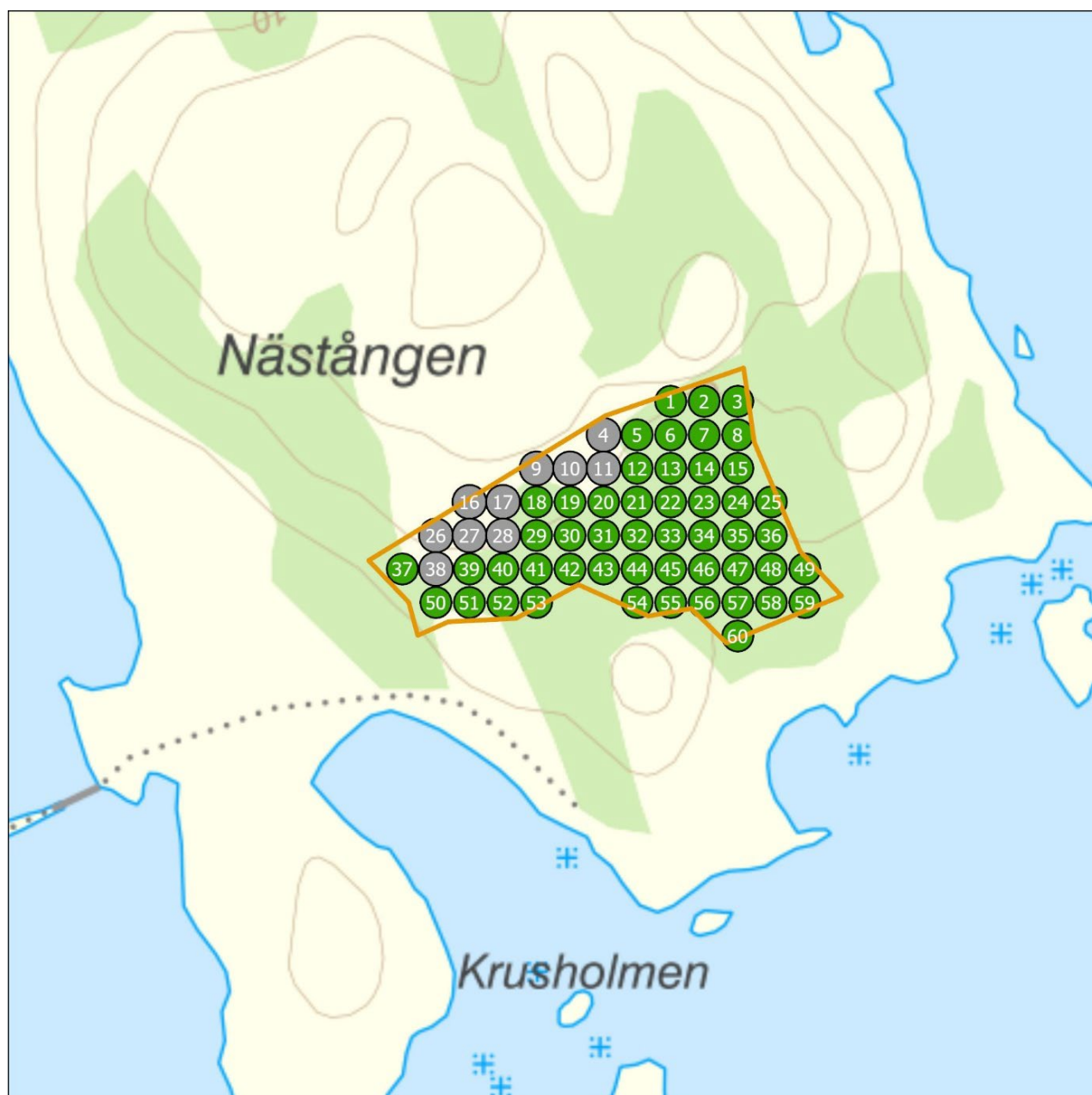
Uppföljning av Typiska och egna indikatorarter, samt negativa indikatorarter – marklevande växter enligt Naturvårdsverkets [manual för uppföljning av betesmarker och slåtterängar i skyddade områden](#). Totalt genomfördes uppföljning i 60 punkter. Av de inventerade punkterna var dock 10 i stort sett helt dominerade av kal berghäll och dessa punkter ströks därför vid sammanställningen.

Resultat

Redovisning av objekt

Tabell 2

Objekt	Koster SE0520133
Naturtyp	Utvecklingsmark mot 6210 eller 6270
Antal provytor	50
Första inventering 2021	2021
Inventeringsdatum	2021-06-29
Inventerare	Lisa Karnfält, Lars Sjögren

Figur 2. Detaljkarta med inventerade uppföljningspunkter. Grå cirklar är punkter som domineras av substratmark och därför inte inventerades. Gröna cirklar är punkter där inventering genomfördes.

Allmän beskrivning

Området var vid första uppföljningstillfället till största delen bevuxet med rakstammig tall. Beskuggningen från trädskiktet gjorde fältskiktet mycket artfattigt. Marken är sandig och i delar förekommer skalgrus med enstaka gullviva, sankte Pers nycklar och blåsippan. I norr övergår tallskogen i hållmark med mycket sparsam vegetation. Punkter i denna del ströks vid inventeringen. Området kommer efter restaurering att övergå i silikatgräsmark (6270) med inslag av kalkgräsmark (6210) men hur areal som är kalkpåverkad är svårt att bedöma på grund av beskuggningen.

Typiska arter

I de 50 provytor som inventerades hittades endast en typisk art, gullviva, i en av ytorna. Gullviva är en art som är vanlig i kalkpåverkade marker och räknas inte som en typisk art för 6210. I 6270 är arten ovanligare, beroende av god hävd och räknas som typisk art för habitatet.

Tabell 3 Redovisning av totala antalet olika typiska och negativa arter 2021 samt eventuell klassning på rödlistan

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	2021	Klassning på rödlistan
Blodrot	<i>Potentilla erecta</i>	1	-
Grönvit nattviol	<i>Platanthera chlorantha</i>	1	-
Gullviva	<i>Primula veris</i>	1	-
Gökärt	<i>Lathyrus linifolius</i>	1	-
Slankstarr	<i>Carex flacca</i>	2	-
Sydårsbrodd	<i>Anthoxanthum odoratum</i>	1	-
Ogräsmaskrosor	<i>Taraxacum sect. Taraxacum</i>	1	-
Hundäxing	<i>Dactylis glomerata</i>	3	-
Älggräs	<i>Filipendula ulmaria</i>	3	-

Tabell 4 Redovisning av totala antalet förekomster av typiska och negativa arter

Antal ytor med förekomst av typisk art	1 (Gullviva, typisk art 6270)	2021
Antal olika typiska arter med förekomst i ytorna	1	2021
Antal ytor med förekomst av övriga hävdgynnade arter	5	2021
Antal övriga hävdgynnade arter	5	2021
Antal ytor med förekomst av negativ art	6	2021
Antal olika negativa arter med förekomst i ytorna	3	2021

Tabell 5 Sammanställning av förekomst av olika arter i provytorna

Provytor med minst 1 negativ art (%)	Medelantal arter/provyta	Medelantal arter/provyta
	Typiska arter	Negativa arter
2021	2021	2021
12%	0,02	0,14

Negativa arter

I 5 av de undersökta provytorna förekommer en negativ art och i ytterligare en provyta påträffades två negativa arter. Av de påträffade arterna är ogräsmaskros och hundäxing arter som indikerar viss kvävepåverkan. Möjligen är detta en effekt av näringstillförsel från äldre driftvallar. Älggräs förekommer i 3 rutor. Arten förekommer fr a i fuktiga och ohävdade områden.

Rödlistade arter

Någon rödlistad art påträffades inte.

Övriga element

Småträäd förekom i hälften av provytorna. I tre av ytorna hittades fler än 10 småträäd vilket är förvånansvärt högt. Huvudsakligen var det frågan om unga askar.

Tio av provytorna dominerades helt av sten och ströks av denna anledning. Av de inventerade provytorna utgjordes mer än hälften av sten men bedömdes ändå hysa förutsättningar för att kunna hysa typiska arter.

Bild 1. Den centrala delen av området innan restaurering, dominerat av rakstammig tallskog med ett mycket artfattigt fjältskikt. Foto: Lisa Karnfält

Diskussion och slutsatser

Det inventerade området utgjordes vid denna inledande inventering av tallskog med ett kraftigt beskuggat fältskikt. Det är därför inte särskilt förvånande att endast ett litet antal fynd gjordes av sådana arter som är karakteristiska för öppna hävdade gräsmarker. I kanten av området finns dock ljusöppna partier som hyser sådana arter och dessa bör kunna sprida sig in i området efter att restaureringsåtgärderna i projektet avslutats.

Jordmånen i området är till stor del sandig och mager men i delar finns inslag av skalgrus. Det är därför något osäkert hur stor andel som kommer att utvecklas mot silikatgräsmarker (6270) respektive kalkgräsmarker (6210). Den upprepade uppföljning som kommer att ske när restaureringarna genomförts kommer att kunna svara bättre på denna fråga.

Bilaga 1

Rådatatabell med samtliga påträffade arter. Inventeringsdatum 2021-06-29 (före).

Naturtyp	Provyta	Orsak struken	Typisk art	Negativ art	Övrig hävdgynnad art	Rödlistning
	1					
	2					
	3					
	4	Substratmark				
	5		Gullviva			
	6					
	7					
	8					
	9	Substratmark				
	10	Substratmark				
	11	Substratmark				
	12					
	13					
	14					
	15					
	16	Substratmark				
	17	Substratmark				
	18					
	19					
	20					
	21					
	22					
	23			Älggräs		
	24			Älggräs	Grönvit nattviol	
	25					
	26	Substratmark				
	27	Substratmark				
	28	Substratmark				
	29					
	30					
	31					
	32					
	33					
	34					
	35					
	36					
	37					
	38	Substratmark				
	39					
	40					
	41					
	42					

Naturtyp	Provyta	Orsak struken	Typisk art	Negativ art	Övrig hävdgynnad art	Rödlistning
	43					
	44					
	45			Älggräs	Blodrot	
	46					
	47					
	48			Hundäxing		
	49			Hundäxing		
	50				Gökärt, Slankstarr	
	51					
	52					
	53					
	54					
	55					
	56					
	57				Sydvårbrodd	
	58					
	59			Hundäxing, Ogräsmaskrosor	Slankstarr	
	60					